

Pārrobežu veselības aprūpes direktīvas prasību ietekme uz Latvijas veselības aprūpes sistēmas konkurētspēju ārējos tirgos

*Daiga Behmane¹, Anita Villeruša², Uldis Berķis³,
Anita Kokarēviča², Jūlija Gerasimova¹*

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ *Medicīnas fakultāte, Veselības vadības docētāju grupa,*

² *Sabiedrības veselības un epidemioloģijas katedra,*

³ *Fizikas katedra*

Ievads. Pēdējos gados ievērojami palielinājusies pacientu un ārstniecības personu mobilitāte starp ES valstīm, parādās jaunas tendences veselības tehnoloģijās un telemedicinā, kas kopumā rada jaunus izaicinājumus, palielina konkurenci un izvirza veselības aprūpes sistēmām arvien augstākas prasības. Ar Direktīvas 2011/24/ES ieviešanu nacionālajām veselības aprūpes sistēmām tiek pievienota jauna starptautiska dimensija, kas ir liels izaicinājums, jo, kā zināms, pastāv ievērojamas atšķirības dalībvalstu veselības aprūpes sistēmu organizācijā, veikspējā un rezultātos.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījuma mērķis ir veikt analīzi par Direktīvas 2011/24/ES prasību ieviešanu un novērtēt Latvijas veselības aprūpes sistēmas un pakalpojumu sniedzēju gatavību un atbilstību Direktīvā izvirzītajām starptautiskajām prasībām, kā arī noteikt veicamos uzdevumus sistēmas veikspējas, ārvalstu pacientu piesaistes un ārējās konkurētspējas palielināšanai. Tika veikts literatūras apskats, izmantotas datu statistiskās analīzes metodes, veikta interneta aptauja par ģimenes ārstu un speciālistu informētību par Direktīvas 2011/24/ES prasību ieviešanu (izsūtītas 250 anketas, saņemtas 55 aizpildītas anketas).

Rezultāti. Pārrobežu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana, kā to nosaka Direktīva, var tikt realizēta pie vairāku būtisku nosacījumu realizācijas, kas saistīti ar atbilstošas informācijas nodrošināšanu pacientiem par dalībvalstī pieejamām ārstēšanas iespējām, tās kvalitāti, drošību un izmaksām, sūdzības procedūru un mehānismu esamību, medicīnas pakalpojumu profesionālās apdrošināšanas sistēmas esamību, personas datu apstrādes privātuma pamattiesību ievērošanu u. c.

Atsevišķas Direktīvas prasības Latvijā ir ieviestas – izveidots nacionālais kontaktpunkts, kura mājaslapā internetā izveidota atsevišķa sadaļa par pārrobežu veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanu, izveidots ārstniecības riska fonds. Nacionālā veselības dienesta mājaslapā pieejami 79% nepieciešamās informācijas latviešu valodā un 64% – angļu valodā. Attiecībā uz ārstniecības personu zināšanām par Direktīvas prasībām lielākā daļa jeb 82% aptaujāto atzīst, ka tie prasības nepārzina, un 38% nezina, kur meklējama informācija.

Secinājumi. Latvijā netiek realizēta virkne starptautiskajām prasībām atbilstošu pasākumu, kas negatīvi ietekmē Latvijas ārstniecības iestāžu ārējo konkurētspēju un informācijas apmaiņu: vienotas veselības aprūpes kvalitātes sistēmas un veselības tehnoloģiju novērtēšanas sistēmu neesamība, pacientu elektronisko medicīnas datu nepieejamība un nacionālās e-veselības neesamība.

Pētījums izstrādāts Valsts pētījumu programmas "EKOSOC-LV" ietvaros.